

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om flerårig finansiering af Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds tiltag til bekæmpelse af forurening fra skibe og havforurening forårsaget af olie- og gasanlæg«

COM(2013) 174 final

(2013/C 327/18)

Ordfører: **Anna BREDIMA**

Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union besluttede henholdsvis den 16. og den 18. april 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

"Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om flerårig finansiering af Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds tiltag til bekæmpelse af forurening fra skibe og havforurening forårsaget af olie- og gasanlæg"

COM(2013) 174 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationsområdet, som vedtog sin udtalelse den 20. juni 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 491. plenarforsamling den 10.-11. juli 2013, mødet den 10. juli, følgende udtalelse med 179 stemmer for, 1 imod og 3 hverken for eller imod:

1. Konklusioner

1.1 EØSU støtter forordningsforslagets forøgelse af EMSA-budgettet fra 154 mio. euro til 160,5 mio. euro i perioden 2014-2020 og minder om sin opbakning til udvidelsen af EMSA's beføjelser i medfør af forordning 100/2013.

1.2 Vedtagelsen af den foreslåede forordning kommer på et meget vigtigt tidspunkt, for så vidt angår opdagelsen af nye olie- og gasfelter i det østlige Middelhav og den efterfølgende indsats for en hurtig udnyttelse ved hjælp af offshore-boring. Disse aktiviteter vil være en udfordring for EMSA i forhold til at håndtere de mulige farer ved offshore-boring og transport af olie og gas.

1.3 EØSU bifalder den foreslåede finansieringsramme, men frygter, at den ikke vil være tilstrækkelig til i løbet af den syvårige periode at gennemføre de fornødne tiltag til håndtering af følgende udfordringer: øgede trafikstrømme (flere olietankere og gastankskibe til søs), flere boringer til olie- og gasudvinding i havene omkring EU og det, at flere kyst- og østater har fået EU-medlemskab. Den begrænsede katastrofeberedskabskapacitet kan betyde flere eksterne omkostninger i tilfælde af større ulykker.

1.4 EØSU er bange for, at de nuværende 19 fartøjer, der skal bistå medlemsstaterne med oprydning efter havforurening, er for få til at dække hele EU's kystområde. Samtidig er finansieringen muligvis utilstrækkelig til at videreudvikle de satellitbiler, der bruges til at opspore og oprense forurening fra skibe i hele EU.

1.5 EØSU tilskynder EMSA til at bruge sine nye beføjelser til at deltage i kampen mod søpirater. EMSA's satellitovervågningsværktøjer vil være meget nyttige til at opspore sørøverskibe.

1.6 EØSU sætter spørgsmålstegn ved, om EU's medlemsstater og nabolande stadig har det rigtige udstyr til at bekæmpe større ulykker som f.eks. Erika og Prestige og katastrofer såsom boreplatformen Deepwater Horizon.

1.7 EØSU opfordrer EU, medlemsstaterne og de nye nabo-kyststater til at styrke gennemførelsen af nedenstående regionale konventioner, som er listet i begrundelsen til forordningsforslaget: Helsingforskonventionen, Barcelonakonventionen, Bonnoverenskomsten, Osparkonventionen, Lissabonaftalen (som endnu ikke er trådt i kraft) og Bukarestkonventionen.

1.8 EØSU opfordrer EMSA til at lokalisere havne i EU og nabolande, hvor modtagelsesfaciliteterne til olierester er mangelfulde.

2. Kommissionens forslag

2.1 Den 3. april 2013 fremlagde Kommissionen et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om flerårig finansiering af Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerheds (EMSA) tiltag til bekæmpelse af forurening fra skibe og havforurening forårsaget af olie- og gasanlæg ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ COM (2013) 174 final.

2.2 Forordning 2038/2006⁽²⁾ (af 18.12.2006) indførte en flerårig finansiering af EMSA's tiltag til bekæmpelse af forurening fra skibe i perioden 1.1.2007-31.12.2013.

2.3 Forordning 100/2013 (af 15.1.2006) gav EMSA nye kerneopgaver: bekæmpelse af forurening forårsaget af olie- og gasanlæg, og udvidede agenturets tjenester til lande omfattet af udvidelsespolitikken og den europæiske naboskabspolitik⁽³⁾. Udtalelsen ser hovedsageligt nærmere på, hvordan finansieringen af EMSA er tilpasset i forhold til agenturets nye opgaver. Der er foreslået et beløb på 160,5 mio. euro for en syvårig periode (1.1.2014-31.12.2020).

3. Generelle bemærkninger

3.1 EØSU støtter forordningsforslagets forøgelse af EMSA-budgettet fra 154 mio. euro til 160,5 mio. euro i perioden 2014-2020 og minder om sin opbakning til udvidelsen af EMSA's beføjelser i medfør af forordning 100/2013. EØSU's støtte går igen i en række af udvalgets udtalelser⁽⁴⁾ vedrørende EMSA's rolle.

3.2 Forordning 100/2003 giver EMSA beføjelse til at bekæmpe olieudslip fra offshore-olie- og gasplatforme i tillæg til at bekæmpe forurening fra skibe. Beføjelsen blev givet som følge af oliespildet fra eksplosionen på boreplatformen Deepwater Horizon i Den Mexicanske Golf (april 2010). EØSU er klar over, at det overordnede formål med Kommissionens forslag er at sikre effektiv EU-bistand til bekæmpelse af forurening fra skibe og olie- og gasanlæg gennem EMSA, som skal levere bæredygtige tjenester til bekæmpelse af forurening til medlemsstaterne. Medlemsstaterne kan derfor tage denne støtte med i betragtning i udarbejdelsen/revisionen af de nationale handlingsplaner for bekæmpelse af havforurening.

3.3 EØSU noterer sig, at formålet med det foreslåede budget er at gøre EMSA i stand til at beholde sit netværk af stand-by-olieoprensingsfartøjer spredt ud over EU's havområder, og at et begrænset antal nye olieoprensingsfartøjer fra start af vil blive sat ind i kampen mod forurening fra skibe og offshore-anlæg. Ydermere forventes det, at der ikke vil være midler til at købe forbedret olieindvindingsudstyr, hvilket kan resultere i mindre gode præstationer i perioden 2014-2020.

⁽²⁾ EUT L 394 af 30.12.2006, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 39 af 9.2.2013, s. 30.

⁽⁴⁾ EUT C 76 af 14.3.2013, s. 15.

EUT C 299 af 4.10.2012, s. 153.

EUT C 48 af 15.2.2011, s. 81.

EUT C 44 af 11.2.2011, s. 173.

EUT C 255 af 22.9.2010, s. 103.

EUT C 277 af 17.11.2009, s. 20.

EUT C 211 af 19.8.2008, s. 31.

EUT C 28 af 3.2.2006, s. 16.

EUT C 108 af 30.4.2004.

3.4 EØSU har forstået, at CleanSeaNettets overvågning af ulovlig udtømning fra offshore-olieanlæg hovedsageligt skal foregå ved fælles udnyttelse af de satellitbilleder, som bestilles til overvågning af forurening fra skibe. EØSU gør opmærksom på en tidligere udtalelse⁽⁵⁾, som anfører, at "I betragtning af de høje omkostninger ved et satellitbilledbehandlingscenter mener EØSU, at ressourceanvendelsen er nødt til at være optimal og især, at brugen af billeder skal koordineres mellem medlemsstaterne. Det kan medføre betydelige besparelser. Samtidig er der gode grunde til at investere i forbedringer af billedindsamlingen i alle Europas havområder, da den nuværende dækning ikke er fuldstændig, især ikke i Middelhavsområdet."

3.5 EØSU er klar over, at finansieringen ikke er rettet mod at yde teknisk bistand eller opbygge kapacitet i partnerlande omfattet af den europæiske naboskabspolitik.

3.6 Vedtagelsen af den foreslåede forordning kommer på et meget vigtigt tidspunkt, for så vidt angår opdagelsen af nye energikilder i EU. Især i det østlige Middelhav vil opdagelsen af nye olie- og gasforekomster under havbunden og de efterfølgende borer for hurtigt at kunne udnytte dem være en udfordring for EMSA i forhold til at bekæmpe de potentielle risici forbundet hermed. EMSA bør få adgang til flere ressourcer for at kunne udøve sin rolle til fulde i den henseende. Flere skibe og især tankskibe og LNG-skibe, opdagelsen af nye olie- og gasforekomster og de efterfølgende borer skaber behov for mange flere fartøjer i Middelhavet og Sortehavet. 19 fartøjer til at dække hele EU's kystlinje i perioden 2014-2020 er et meget optimistisk antal, som under omstændighederne kan vise sig at være alt, alt for beskedent.

3.7 Udvidelsen af EMSA's beføjelser inden for ovenstående område forudsætter en videreudvikling af satellitbilledtjenesten med henblik på overvågning, tidlig varsling af forurening og identificering af de ansvarlige skibe eller olie- og gasanlæg. Adgangen til data bør gøres lettere, og forureningsbekæmpelsen forbedres.

3.8 EØSU stiller spørgsmålstegn ved, om EU's medlemsstater og nabolande stadig har det rigtige udstyr til at bekæmpe større ulykker som f.eks. Erika og Prestige og katastrofer såsom boreplatformen Deepwater Horizon.

3.9 I lyset af ovenstående overvejelser mener EØSU, at flere ressourcer bør øremærkes til at: udskifte udstyr til bekæmpelse af olieforurening ombord bestilte fartøjer, stille yderligere stand-by-olieoprensingsfartøjer til rådighed til at dække områder med offshore-anlæg, som i øjeblikket befinder sig udenfor en

⁽⁵⁾ EUT C 28 af 3.2.2006, s. 16.

rimelig geografisk rækkevidde (f.eks. i Arktis), erhverve mere dispergeringskapacitet og -udstyr til udslip offshore, udvide CleanSeaNet-tjenesterne til områder med offshore-anlæg og finansiere bistand til landene omfattet af naboskabspolitikken.

3.10 EØSU tilskynder EMSA til at bruge sine nye beføjelser til at deltage i kampen mod søpirater. EMSA's værktøjer og data, især satellitovervågning, vil være nyttige til at opspore sørøverskibe. En af EMSA's vigtigste opgaver bør være levering af data vedrørende skibes position, men altid efter anmodning fra nationale myndigheder. EØSU gentager, at det er vigtigt, at EMSA deltager i kampen mod pirateri, jf. udtalelsen om *Søpirateri: styrkelse af EU's reaktion* (16.1.2013) og den tilknyttede offentlige høring (24.1.2013).

4. Særlige bemærkninger

4.1 Artikel 2: Definitioner

Forordningsforslagets definition af "olie" henviser til definitionen i den internationale konvention af 1990 om beredskab, bekæmpelse og samarbejde vedrørende olieforurening. EØSU opfordrer EU og medlemsstaterne til at styrke konventionens gennemførelse.

4.2 Artikel 2: Definitioner

Definitionen af "farlige og skadelige stoffer" henviser til definitionen i protokollen af 2000 om beredskab, bekæmpelse og samarbejde vedrørende forureningsulykker forårsaget af farlige og skadelige stoffer. EØSU opfordrer EU og de medlemsstater, som endnu ikke har gjort det, til at tiltræde og gennemføre ovennævnte protokol.

4.3 Artikel 4: Unionens finansiering

4.3.1 EØSU forstår, at EMSA's støtte til lande, der er omfattet af udvidelsespolitikken og af den europæiske naboskabspolitik, skal finansieres over EU's eksisterende programmer for disse lande og ikke indgå i denne flerårige finansielle ramme.

4.3.2 EØSU bifalder den foreslåede finansieringsramme, men tvivler på, at den er tilstrækkelig til i løbet af den syvårige periode at gennemføre de fornødne tiltag til håndtering af forestående udfordringer som øgede trafikstrømme (flere olietankere

og gastankskibe til søs) og flere borerer til olie- og gasudvinning i havene omkring EU. Den reducerede katastrofeberedskabskapacitet kan betyde flere eksterne omkostninger i tilfælde af større ulykker.

4.4 Artikel 5: Overvågning af den eksisterende indsatskapacitet

Med hensyn til oversigten over offentlige og private forureningsbekæmpelsesordninger i EU tilskynder EØSU til at tilføje tilsvarende ordninger i nabokyststater uden for EU på listen, eftersom havforurening er et problem, der strækker sig ud over nationale grænser. Selvom udtalelsen begrænser sig til utilsigtet forurening, opfordrer EØSU EMSA til at lokalisere havne i EU og nabolande, hvor modtagelsesfaciliteterne til olierester er mangelfulde. Driftsmæssig forurening får – til forskel fra utilsigtet forurening – langt mindre medieopmærksomhed og vækker ikke opsigt i samme grad, men er skyld i en meget større del af den samlede havforurening.

4.5 EØSU opfordrer EU, medlemsstaterne og de nye nabokyststater til at styrke gennemførelsen af nedenstående regionale konventioner, som er listet i begrundelsen til forordningsforslaget: Helsingforskonventionen, Barcelonakonventionen, Bonnoverenskomsten, Osparkonventionen, Lissabonaftalen (som endnu ikke er trådt i kraft) og Bukarestkonventionen. EØSU mener, at (fælles) forureningsbekæmpelsesaktiviteter under disse konventioner bør fremmes yderligere, og ser udveksling af eksperter inden for havforurening som en afgørende faktor. EMSA-programmet EMPOLLEX (Marine Pollution Expert Exchange Programme) bør derfor fremme flere udvekslinger af denne slags mellem medlemsstaterne.

4.6 EØSU gentager, at det er vigtigt, at nabokyststater fuldt ud gennemfører havkonventionernes "moder", FN's havretskonvention (UNCLOS) fra 1982, der fastlægger retsgrundlaget for bekæmpelse af havforurening, borerer i havbunden og miljø-sikker søtransport.

4.7 De bestilte fartøjer har stor lagerkapacitet til oprenset olie og forskellige olieoprensningssystemer. EØSU mener, at der bør være mulighed for at bruge de fartøjer, som EMSA har bestilt, til lægtring, overførsler skibe imellem og opbevaring af oprenset olie til søs.

Bruxelles, den 10. juli 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg